

Reglement Financieel Beleid en Beheer

Versie 1.2
Definitief

Status:

Vastgesteld door het Bestuur d.d.: 24 augustus 2016

Goedgekeurd door de Raad van Commissarissen d.d.: 7 september 2016

Goedgekeurd door de Autoriteit woningcorporaties d.d.: 23 november 2016

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
1. Status van het Reglement financieel beleid en beheer	4
1.1. Doelstellingen financieel beleid en beheer	4
1.2. Reikwijdte reglement financieel beleid en beheer	4
1.3. MeerJarenBegroting (MJB)	4
1.4. Streefwaarden en prestatie-indicatoren	5
1.5. Mandatering	5
2. Interne kaders	6
2.1. Managementinformatie	6
2.2. Risicobeheersing	6
2.3. Proces- en functiebeschrijvingen	6
2.4. Organisatiestructuur financieel beleid en beheer	7
2.5. Eindverantwoordelijkheid m.b.t. financiële- en controlfunctie	8
2.6. Betrokkenheid financiële- en controlfunctie	8
2.7. De controlfunctie	9
2.8. Kennisniveau RvC t.a.v. financieel beleid en beheer	9
2.9. Auditcommissie	10
2.10. Bespreken financiële risico's	10
2.11. Financiële jaarplan	10
2.12. Controleaanpak	10
3. Specifieke Treasury-bepalingen	11
3.1. Algemene bepalingen	11
3.2. Derivaten	11
3.3. Beleggingen	12
Bijlage	
Addendum Reglement Financieel Beleid en Beheer	

Inleiding

WoonFriesland is een Toegelaten instelling (T.i.) op basis van Hoofdstuk IV, artikel 19 en volgende van de Woningwet. Artikel 55a van de Woningwet bepaalt dat WoonFriesland een reglement financieel beleid en beheer opstelt teneinde inzichtelijk te maken hoe haar financiële continuïteit borgt.

In het Besluit Toegelaten instellingen Volkshuisvesting (hierna: BTiV) en de ministeriële regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 (hierna: regeling) zijn nadere eisen gesteld aan dit reglement.

De eisen die aan het reglement van WoonFriesland zijn gesteld hebben onder meer betrekking op de uitgangspunten van het financieel beleid en beheer, de organisatie en jaarlijkse monitoring en de betrokkenheid van het intern toezicht op het beheer. Ook worden regels gesteld voor beleggingen en derivaten.

WoonFriesland zorgt er voor dat het reglement financieel beleid en beheer actueel blijft, dat het een feitelijke beschrijving van de processen is en dat zij toeziet op de naleving daarvan. De corporatie dient inzichtelijk te maken hoe zij de actualiteit van het reglement geborgd heeft.

WoonFriesland heeft elementen van het reglement die periodiek herziening vereisen, zoals parametrisering en jaarlijkse aanpassing van streefwaarden, niet opgenomen in het reglement financieel beleid en beheer zelf. Deze worden in de vorm van verwijzingen in dit reglement naar het desbetreffende document weergegeven. Hiermee voorkomt WoonFriesland dat het reglement jaarlijks moet worden voorgelegd aan de Autoriteit woningcorporaties (Aw).

Indien WoonFriesland tussentijds merkt dat ze haar streefwaarden onvoldoende kan halen en mogelijk de financiële continuïteit in gevaar komt, dan zal ze dit conform artikel 29 Woningwet terstond aan de Aw melden.

De goedkeuring door de Aw is de (formele) toetsing dat het reglement financieel beleid en beheer in opzet aan de wettelijke kaders voldoet. Naleving en werking van het reglement zal de Aw in een later stadium bij de uitoefening van zijn toezicht toetsen.

1. Status van het Reglement financieel beleid en beheer

Het reglement financieel beleid en beheer is getoetst aan de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in de Woningwet (artikel 29, artikel 55a), het BTiV (artikelen 103 tot en met 108) en regeling (artikel 41 tot en met 46). Conform BTiV artikel 103 heeft het bestuur geconstateerd dat dit reglement voldoet aan de wettelijke bepalingen en heeft het op 7 september 2016 voorgelegd ter goedkeuring aan de RvC. De RvC heeft het d.d. 7 september 2016 goedgekeurd.

Op grond van artikel 14 van de BTiV maakt WoonFriesland in het reglement financieel beheer en beleid inzichtelijk welke feiten, omstandigheden en bepalingen afzonderlijk betrekking hebben op hetzij haar DAEB-tak, hetzij haar niet-DAEB-tak, hetzij haar gehele organisatie. De bepalingen, opgenomen in het reglement financieel beleid en beheer hebben in principe betrekking op de gehele organisatie (dus zowel de DAEB-tak alsook de niet DAEB-tak), tenzij er expliciet wordt vermeld dat hier van wordt afgeweken.

1.1. Doelstellingen financieel beleid en beheer

Conform BTiV artikel 104 lid 2 sub a zijn de doelstellingen van het financiële beleid en beheer van WoonFriesland ondersteunend aan de realisatie van de volkshuisvestelijke doelstellingen en financiële continuïteit. De financiële continuïteit van WoonFriesland wordt in samenhang met de verbonden ondernemingen OBM B.V. en haar dochter Consortium Noord B.V. beschouwd.

1.2. Reikwijdte reglement financieel beleid en beheer

Het reglement financieel beleid en beheer van WoonFriesland heeft mede betrekking op verbonden ondernemingen.

Bij WoonFriesland betreft de volgende verbonden ondernemingen OBM B.V. en haar dochter Consortium Noord B.V..

1.3. MeerJarenBegroting (MJB)

WoonFriesland en de verbonden ondernemingen OBM B.V. en haar dochter Consortium Noord B.V. stellen jaarlijks een Meerjarenbegroting (MJB) op voor ten minste vijf jaar volgend op het laatst afgesloten boekjaar, conform BTiV artikel 104 lid 2 sub b. De meest actuele MJB van WoonFriesland betreft document 'Jaarplan 2016 en verder' en deze is d.d. 21 oktober 2015 goedgekeurd door de RvC.

Alleen voor de initiële goedkeuring van dit reglement stuurt WoonFriesland de meest actuele en door de RvC goedgekeurde MJB aan de Aw toe.

1.4. Streefwaarden en prestatie-indicatoren

WoonFriesland neemt in de MJB tevens voor ten minste vijf jaar volgend op het laatst afgesloten boekjaar, streefwaarden en prestatie-indicatoren op, die betrekking hebben op de in die jaren te verwachte financiële situatie en financiële risico's, conform BTiV artikel 104 lid 2 sub c. De minimale streefwaarden uit de MJB sluiten aan (en zijn minimaal gelijk) bij die van het WSW en de Aw. WoonFriesland neemt een samenvatting van de streefwaarden en prestatie-indicatoren in een apart hoofdstuk / paragraaf op in de MJB.

1.5. Mandatering

WoonFriesland hanteert een procuratieregeling uitgewerkt in de Procuratieregeling WoonFriesland. In deze procuratiesregeling zijn minimaal opgenomen bepalingen ten aanzien van de, door de RvC vast te stellen, bedragen die ten hoogste met een besluit van het bestuur gemoeid mogen zijn zonder dat het onderworpen is aan goedkeuring van de RvC, en de criteria voor die goedkeuring. Dit conform BTiV artikel 104 lid 2 sub d.

2. Interne kaders

In dit hoofdstuk volgen de bepalingen rondom de administratie, de administratieve organisatie, de interne beheersing en governance van WoonFriesland.

De hierna volgende bepalingen rondom de administratie, de administratieve organisatie, interne beheersing en governance betreffen ook zaken waarvan WoonFriesland de feitelijke uitvoering en inrichting elders heeft belegd zoals in bijvoorbeeld de statuten van WoonFriesland, maand- en tertiaalrapportages etc., maar waarvan de wetgever verwacht dat ze expliciet benoemd worden in dit reglement.

2.1. Managementinformatie

De administratie van WoonFriesland is zodanig ingericht dat op ieder moment op basis van adequate managementinformatie inzicht kan worden verkregen in de uitkomsten van de te hanteren streefwaarden en prestatie-indicatoren die worden gehanteerd door de toezichthouders en zijn opgenomen in de MJB. Dit conform BTiV artikel 105 lid 1 sub a.

Om steeds zicht te hebben stelt WoonFriesland maandelijks (maandrapportage) en viermaandelijks (tertiaalrapportage) managementinformatie op. De managementinformatie omvat de volkshuisvestelijke en financiële aspecten die de corporatie hanteert bij de sturing van haar bedrijfsactiviteiten en biedt inzicht in de belangrijkste risico's die de corporatie heeft onderkend, alsmede de maatregelen die zijn genomen ter beheersing van de risico's.

2.2. Risicobeheersing

De beheersing van de financiële risico's maakt onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering conform BTiV artikel 105 lid 1 sub b.

2.3. Proces- en functiebeschrijvingen

WoonFriesland hanteert t.a.v. het beheersen van de financiële risico's een controle technische functiescheiding t.a.v. de treasuryfunctie (lenen, geldmiddelenbeheer, het aantrekken en gebruiken van financiële derivaten en ten aanzien van beleggingsactiviteiten). Binnen WoonFriesland zijn dan ook de volgende functies t.a.v. leningen, geldmiddelenbeheer, derivaten en beleggingsactiviteiten te onderscheiden:

- Beschikkende functie: deze is toegewezen aan functie Directeur-Bestuurder
- Registrerende functie: deze wordt uitgevoerd door de afdeling Financieel Beheer waar de administratie plaats vindt van alle transacties zoals die door Treasury worden uitgevoerd.
- Beherende functie: deze functie ligt bij de Directeur Bedrijfsvoering
- Bewarende functie: beheer van de bank- en giromiddelen is bij de afdeling Financieel Beheer
- Controlerende functie: Controller

Rond treasury-activiteiten zijn de volgende processen te onderscheiden:

- 1. Liquiditeitenbeheer & Beleggen
 - o 1.1 Geldstromenbeheer
 - o 1.2 Saldo-beheer, liquiditeitenbeheer & beleggen
- 2. Risico-management
 - o 2.1 Treasuryrapportage, -jaarplan, -statuut
 - o 2.2 Renterisico
 - o 2.3 Tegenpartijrisico
- 3. Financiering
 - o 3.1 Lange financiering WSW
 - o 3.2 Lange financiering niet-DAEB
- 4. Derivaten
 - o 4.1 Het overeenkomen van documentatie conform model
 - o 4.2 Afsluiten van derivatencontracten (Caps, Payer swaps)
 - o 4.3 Tegensluiten van derivatencontracten (Caps, Payer swaps, swaptations)

Alleen voor de initiële goedkeuring van het reglement financieel beleid en beheer stuurt WoonFriesland de Aw de separate documenten rond de bovengenoemde proces- en functiebeschrijvingen toe.

WoonFriesland draagt er zorg voor dat dit reglement ook bij toekomstige wijzigingen, met betrekking tot bovengenoemde proces- en functiebeschrijvingen rond treasuryactiviteiten, compliant blijft aan wet- en regelgeving. De corporatie maakt in haar treasurystatuut inzichtelijk hoe zij dit geborgd heeft.

Echter, WoonFriesland zal na initiële goedkeuring van het reglement door de Aw wijzigingen in proces- en functiebeschrijvingen niet meer afzonderlijk ter goedkeuring voor leggen aan de Aw. Dit alles conform BTiV artikel 105 lid 1 sub c.

2.4. Organisatiestructuur financieel beleid en beheer

Op grond van BTiV 105 lid 1 sub d bevat het reglement voorschriften omtrent een voor de corporatie passende organisatiestructuur m.b.t. het financiële beleid en beheer, waaronder in elk geval voorschriften omtrent bevoegdheden en mandatering daarvan en omtrent de betrokkenheid daarbij van de RvC en de controlerend accountant.

De Controlfunctie valt rechtstreeks onder aansturing van de directeur-bestuurder. De aspecten die tot de taak van de controller behoren zijn conform BTiV 105 de volgende:

- risicobeheersing, IT controls, business controls. De specifieke aspecten omtrent compliance zijn belegd bij de compliance officer die deel uitmaakt van de onafhankelijke afdeling Control & Compliance. De taken en bevoegdheden zijn nader uitgewerkt in controlreglement en in de functieomschrijving.

2.5. Eindverantwoordelijkheid m.b.t. financiële- en controlfunctie

Bij WoonFriesland is de Directeur-Bestuurder, m.b.t. de financiële- en controlfunctie, eindverantwoordelijk. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 1°.

2.6. Betrokkenheid financiële- en controlfunctie

Bij voorgenomen besluiten met verstreckende financiële gevolgen zal WoonFriesland de financiële- en controlfunctie, i.c. de Controller, altijd betrekken. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 2°.

Voor de specifieke besluiten met verstreckende gevolgen van WoonFriesland zijn deze besluiten opgenomen aan bij art 7 lid 4 van de statuten van WoonFriesland. In het statuut van WoonFriesland zijn een aantal bestuursbesluiten specifiek benoemd die voorafgaande goedkeuring behoeven van de RvC. Tenminste bij deze besluiten zal de Controller worden betrokken.

Het betreffen de volgende bestuursbesluiten, waarbij de financiële- en controlefunctie betrokken dient te worden wanneer er sprake is van, of een vermoeden van, verstreckende financiële gevolgen, omtrent:

- a) overdracht of overgang van de door de stichting in stand gehouden onderneming dan wel een overwegend deel van die onderneming aan een derde;
- b) het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de stichting met een andere rechtspersoon of vennootschap dan wel als volledig aansprakelijke vennoten in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de stichting;
- c) het doen van een investering ten behoeve van de volkshuisvesting, indien daarmee ten minste € 3.000.000,- exclusief BTW gemoeid is, (met uitzondering van investeringen ten behoeve van het in stand houden van of treffen van voorzieningen aan onroerende zaken in eigendom van de stichting);
- d) wijziging van de statuten en de vaststelling of wijziging van het bestuursreglement;
- e) ontbinding van de stichting of wijziging van de rechtsvorm;
- f) het aanvragen van surseance van betaling of aangifte van faillissement van de stichting;
- g) de gelijktijdige beëindiging of beëindiging binnen een kort tijdsbestek van de arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werknemers van de stichting;
- h) een ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers van de stichting of van personen die als zelfstandigen of in een rechtspersoon of vennootschap daarin werkzaam zijn;
- i) het vervreemden van onroerende zaken en hun onroerende en infrastructurele aanhorigheden van de stichting, het daarop vestigen van een recht van erfpacht, opstal of vruchtgebruik, en het overdragen van de economische eigendom daarvan[, tenzij: met het betrokken besluit van het bestuur een bedrag van minder dan € 10.000.000,- exclusief BTW gemoeid is, dan wel het betrokken besluit transacties

- betreft met betrekking tot woongelegenheden van welke de beoogde verkrijgers natuurlijke personen zijn en waarin die persoon of een bloed- of aanverwant in de eerste graad van die persoon zijn woonverblijf heeft of zal hebben];
- j) het vaststellen van het overzicht van de voorgenomen werkzaamheden in de gemeenten waar de stichting feitelijk werkzaam is;
 - k) de vaststelling van het volkshuisvestingsverslag;
 - l) vaststelling dan wel wijziging van de begroting;
 - m) vaststelling van de meerjarenprognoses en de financiële meerjarenplanning;
 - n) het uitgeven van schuldbrieven;
 - o) het bezwaren van de in dit lid onder i. bedoelde zaken;
 - p) het aangaan van overeenkomsten waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijke medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt;
 - q) het vaststellen dan wel wijzigen van een reglement voor het financiële beleid en beheer, inclusief het investerings-, beleggings- en treasury statuut;
 - r) het oprichten van andere rechtspersonen;
 - s) het vaststellen dan wel wijzigen van het beleid van de stichting op hoofdlijnen;
 - t) het uitoefenen van stemrecht op aandelen in een dochtermaatschappij van de stichting alsook op aandelen die een deelneming van de stichting vormen;
 - u) de opdracht tot het uitvoeren van visitatie bij de stichting en de wijze van uitvoering van en verslaggeving over de visitatie.

2.7. De controlfunctie

De controlfunctie bij WoonFriesland wordt uitgevoerd door de Controller en omvat ook de aspecten van de interne bedrijfsvoering alsmede de effectiviteit en efficiency van de organisatie. Dit conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 3°.

De controlfunctie is in een afzonderlijke organisatie-eenheid opgenomen namelijk in de afdeling Control welke rechtstreeks ressorteert onder de Directeur-Bestuurder. De Controller kan zowel gevraagd als ongevraagd het bestuur en de RvC adviseren. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 4°.

In het controlreglement en de functieomschrijving van de controller is opgenomen dat hij gevraagd en ongevraagd zowel het bestuur als de RvC kan adviseren. De RvC heeft periodieke bespreking met de controller opgenomen in haar toetsingskader en in het reglement van de RvC.

2.8. Kennisniveau RvC t.a.v. financieel beleid en beheer

De RvC van WoonFriesland heeft voldoende kennis van het financieel beleid en beheer. Dit wordt geoperationaliseerd in de opleidingsprogramma's van de commissarissen om zo kennis op dit vlak te vergaren, dan wel op peil te houden. Dit conform BTiV artikel 105 lid 1 sub f. Op basis van een competentiematrix en de diverse bezettingen van commissies wordt er een opleidingsplan opgesteld. Hiervoor is de voorzitter van de RvC verantwoordelijk. Het

opleidingsplan wordt jaarlijks besproken en vastgesteld in de vergadering van de RvC, waarin haar eigen evaluatie plaatsvindt. In de competentiematrix is onder meer vastgelegd de eisen ten aanzien van kennis van en ervaring met financieel beleid en beheer. Jaarlijks worden op basis van de gevolgde opleidingen de PE punten vastgelegd en de jaarlijkse evaluatie van de RvC besproken.

2.9. Auditcommissie

De RvC van WoonFriesland stelt een auditcommissie in. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub g.

2.10. Bespreken financiële risico's

Het bestuur en de RvC bespreken minimaal twee keer per jaar de belangrijkste financiële risico's aan de hand van een door het bestuur opgestelde rapportage (tertiaal- en maandrapportage) Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub h.

Tevens bespreekt de RvC de financiële risico's met de controlerend accountant en met Controller die belast is met de beheersing van de risico's. Deze bespreking vindt plaats zonder dat daarbij het bestuur aanwezig of vertegenwoordigd is. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub i. De RvC heeft jaarlijks bij de aanvang van de accountantscontrole een bespreking van de financiële risico's en de noodzakelijke accenten voor de controleaanpak. Deze bespreking vindt plaats met de accountant in aanwezigheid van de controller, waarbij als onderdeel van de bespreking gelegenheid wordt gegeven aan de bestuurder en directeur Bedrijfsvoering om hun opvattingen te delen. Tevens spreekt de RvC de managementletter met de accountant in aanwezigheid van de controller en vindt bij het eindgesprek over de bevindingen van de jaarrekeningcontrole een update plaats van de beheersing van de financiële risico's.

2.11. Financiële jaarplan

Het bestuur van WoonFriesland legt het financiële jaarplan ter goedkeuring voor aan de RvC. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub j. De corporatie maakt in haar reglement inzichtelijk hoe zij dit geborgd heeft. Jaarlijks vindt in de Auditcommissie en in de RvC de goedkeuring plaats van het jaarplan; hierbij is toegevoegd het advies van de controller. Tevens wordt het jaarplan besproken met de externe accountant.

2.12. Controleaanpak

De RvC stelt jaarlijks de controleaanpak en de speciale aandachtspunten voor de controle vast, in samenspraak met het bestuur, de persoon die verantwoordelijk is voor de financiële en controlfunctie en de controlerend accountant. Conform BTiV artikel 105 lid 1 sub k. De corporatie maakt in haar reglement inzichtelijk hoe zij dit geborgd heeft. De wijze waarop dit is geborgd bij WoonFriesland is opgenomen in artikel 2.10.

3. Specifieke Treasury-bepalingen

3.1. Algemene bepalingen

Het lenen van gelden met het doel deze uit te zetten bij dezelfde of een andere partij ("near banking") is niet toegestaan. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub d.

3.2. Derivaten

WoonFriesland hanteert t.a.v. derivaten de volgende bepalingen en maakt in haar Treasurystatuut inzichtelijk hoe zij de handhaving binnen haar organisatie geborgd heeft:

- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen hanteren geen rentevisie voor derivaten. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub a.
- Het aantrekken en afstoten van derivaten uitsluitend geschiedt om de risico's van het financiële beleid en beheer te beperken. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub b.
- Het vervreemden van derivaten, anders dan met het doel om derivaatposities te sluiten, is niet toegestaan. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub c.
- Toezichtbelemmerende bepalingen zijn niet toegestaan. Conform BTiV artikel 106 lid 2 (*Toelichting AW: dit geldt voor nieuwe contracten; voor bestaande contracten met toezichtbelemmerende bepalingen geldt dat een plan van aanpak dient te worden opgesteld om deze bepalingen uit de contracten weg te (laten) nemen (inspanningsverplichting).*)
- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen, voor derivaten met toezichtbelemmerende bepalingen een plan van aanpak heeft opgesteld dat is gericht op het binnen een redelijkerwijs haalbare termijn afbouwen van deze bepalingen. Conform RTiV artikel 45 lid 2.
- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen geen andere financiële derivaten aantrekt dan rentecaps of payer swaps:
 - o ter hedging van variabele leningen die voor of tegelijk met het tijdstip van aantrekken van dat derivaat zijn aangetrokken,
 - o welke payer swaps geen langere looptijd hebben dan 10 kalenderjaren,
 - o waarvan het kalenderjaar waarin zij worden aangetrokken het eerste is,
 - o of basisrenteleningen indien zij uitsluitend tot doel hebben om daarin derivaten in te 'laten doorzakken' om te kunnen voldoen aan de buffereis of het sluiten/unwinden van contracten met toezichtbelemmerende bepalingen. Conform BTiV artikel 107 lid 1 sub a en b.
- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen uitsluitend financiële derivaten aantrekt, als de financiële instelling bij wie ze aankoopt haar heeft aangemerkt als een niet-professionele belegger. Conform BTiV artikel 107 lid 2 sub a.
- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen uitsluitend financiële derivaten aantrekt, nadat zij met de instelling van welke zij die derivaten aantrekt een Raamovereenkomst interest rate swaps (bijlage 6 bij de regeling) en een zogenaamd "

ISDA Master Agreement" (zie ook onderdeel B van bijlage 7: "Schedule to 2002 Master Agreement") heeft afgesloten. Conform BTiV artikel 107 lid 2 sub b en c.

- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen uitsluitend financiële derivaten aantrekt die in euro's luiden. Conform BTiV artikel 107 lid 2 sub d.
- De bank, waarbij een dochteronderneming financiële derivaten afsluit of middelen uitzet, voldoet aan de eisen, genoemd in BTiV artikel 13, eerste lid. Conform BTiV artikel 107 lid 3.
- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen die financiële derivaten gebruiken voldoende liquiditeitsbuffer aanhouden om een daling van 2% van de vaste rente in de markt te kunnen opvangen. Conform BTiV artikel 108 lid 1 sub a.
- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen als de liquiditeitsbuffer geen 2% rentedaling kan opvangen, dit terstond mededelen aan de Aw en na overleg met de Aw maatregelen vaststelt. Conform BTiV artikel 108 lid 1 sub b.
- Dat WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen als de liquiditeitsbuffer geringer wordt om 1% rentedaling op te vangen, geen payer swaps aantrekt. Conform BTiV artikel 108 lid 1 sub c.

3.3. Beleggingen

WoonFriesland hanteert t.a.v. beleggingen de volgende bepalingen en maakt in haar Treasurystatuut inzichtelijk hoe zij de handhaving binnen haar organisatie geborgd heeft:

- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen hanteren geen rentevisie voor beleggingen. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub a.
- Het aantrekken en afstoten van beleggingen uitsluitend geschiedt om de risico's van het financiële beleid en beheer te beperken. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub b.
- In het Treasurystatuut zijn bepalingen opgenomen rond beleid en uitvoering ten aanzien van het beleggen. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub a.
- In het Treasurystatuut zijn mogelijke soorten beleggingen en omvang daarvan opgenomen. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub b.
- In het Treasurystatuut zijn bepalingen opgenomen rond mogelijke looptijden van beleggingen. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub c.
- In het Treasurystatuut) zijn bepalingen opgenomen (voor t.i's en de aan haar verbonden ondernemingen) rond de gelden die in aanmerking komen voor beleggingen (alleen tijdelijk overtollige middelen). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub d.
- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen die zijn gevestigd in een lidstaat met een AA-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 1°.
- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen, die voor zichzelf en voor de door hen uitgegeven waardepapieren beschikken over minimaal een A-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 2°.
- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen slechts beleggingen doen met een hoofdsomgarantie op de einddatum. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub f.
- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen in euro's. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub g.

- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen doen geen beleggingen in aandelen en achtergesteld papier. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub h.
- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen doen geen beleggingen met een looptijd > 5 jaar. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub i.
- De middelen die zijn gemoeid met de beleggingen, gedurende de looptijd van de belegging, zijn niet nodig om te voldoen aan lopende financiële verplichtingen (zoals blijkt uit de kasstroomprognose). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub j.
- De beleggingen worden zoveel mogelijk aangehouden tot de bij aanvang van de belegging vastgestelde looptijd. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub k.
- WoonFriesland en de aan haar verbonden ondernemingen gaan geen beleggingsovereenkomsten met toezichtbelemmerende clausules aan. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub l.

Bij het Reglement Financieel Beleid en Beheer van
van WoonFriesland

Addendum

Versie 1.3
Definitief

Vastgesteld door het Bestuur d.d.: 13 december 2017

Goedgekeurd door de Raad van Commissarissen d.d.: 13 december 2017

Goedgekeurd door de Autoriteit woningcorporaties d.d.: 14 december 2017

Colofon

Datum	7 december 2017
Versie	1.3
Status	Definitief
Afdrukdatum	7 december 2017
Auteur(s)	Henk Jan Grobbe

Addendum

Bij het Reglement Financieel Beleid en Beheer (RFBB) zoals bedoeld in artikel 55 lid 2 van de Woningwet

Toegelaten instellingen dienen sinds 1 januari 2017 te beschikken over een door de Autoriteit Woningcorporaties goedgekeurd RFBB. Als gevolg van wijzigingen in het wettelijk kader is het goedgekeurde RFBB met ingang van 1 juli 2017 niet meer volledig in lijn met de Woningwet.

Met de ondertekening van dit addendum verklaart WoonFriesland dat zij zich conformeert aan de volgende wijzigingen ten opzichte van het bestaande, door de Autoriteit Woningcorporaties goedgekeurde model-RFBB van Aedes, die nieuw of gewijzigd zijn:

Paragraaf 1.2 "Reikwijdte" wordt in zijn geheel vervangen door: "Het Reglement van WoonFriesland geldt voor WoonFriesland alsmede de in bijlage A genoemde dochtermaatschappijen en verbonden ondernemingen in de zin van de Woningwet. In bijlage A zijn de dochtermaatschappijen en verbonden ondernemingen opgenomen, waarvan de toegelaten instelling meer dan de helft van de bestuurders kan benoemen of ontslaan, conform wijziging BTiV onderdeel S. Dit Reglement is ook van toepassing op alle nieuw op te richten verbonden ondernemingen.

WoonFriesland maakt conform BTiV artikel 104 lid 2 sub d in het jaarverslag melding van de met haar verbonden ondernemingen, op een wijze conform artikel 41 lid 4 van de Regeling Toegelaten instellingen Volkshuisvesting (RTiV).

Paragraaf 2.7. De eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:

De controlfunctie bij WoonFriesland en de verbonden ondernemingen, genoemd in bijlage A wordt uitgevoerd door de afdeling Control & Compliance en omvat ook de aspecten van de interne bedrijfsvoering alsmede de effectiviteit en efficiency van de organisatie. Dit conform BTiV artikel 105 lid 1 sub e. 3°.

In paragraaf 3.2 Derivaten wordt telkens achter "verbonden ondernemingen" toegevoegd "genoemd in bijlage A".

Paragraaf 3.3 "Beleggingen" wordt hernoemd in "Beleggingen en collegiale leningen". Daarbij wordt in deze paragraaf achter "verbonden ondernemingen" toegevoegd "genoemd in bijlage A".

De aanhef wordt als volgt gewijzigd:

WoonFriesland hanteert t.a.v. beleggingen en het verstekken van collegiale leningen de volgende bepalingen en maakt in haar treasurystatuut inzichtelijk hoe zij de handhaving binnen haar organisatie geborgd heeft:

In de volgende bullet wordt achter "beleggingen" toegevoegd: collegiale leningen:

- WoonFriesland en de verbonden ondernemingen genoemd in bijlage A hanteren geen rentevisie voor beleggingen. Conform BTiV artikel 106 lid 1 sub a.

De volgende 2 bullets worden vervangen:

- WoonFriesland en de verbonden ondernemingen doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen die zijn gevestigd in een lidstaat met een AA-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 1°.
- WoonFriesland en de verbonden ondernemingen A doen slechts beleggingen bij financiële ondernemingen, die voor zichzelf en voor de door hen uitgegeven waardepapieren beschikken over minimaal een A-rating (door tenminste twee van de drie ratingburo's). Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e. 2°.

door de volgende bullet:

- WoonFriesland en de verbonden ondernemingen, genoemd in bijlage A zetten slechts middelen uit bij financiële ondernemingen die gevestigd zijn in een lidstaat die ten minste beschikt over een AA-rating afgegeven door ten minste twee van de ratingbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch. Conform RTiV artikel 41 lid 1 sub e.

Voorts is de volgende bullet ingevoegd:

- WoonFriesland en de verbonden ondernemingen genoemd in bijlage A zetten slechts middelen uit bij banken als bedoeld in BTiV artikel 13 lid 1 b en c die ten minste een single A-rating of een daarmee vergelijkbare rating, afgegeven door ten minste twee van de ratingbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch. Conform BTiV artikel 13 lid 2a.

Deze paragraaf wordt vervolgens aangevuld met:

“Met betrekking tot het verstrekken van collegiale leningen gelden de volgende aanvullende bepalingen:

- De looptijd van de collegiale lening bedraagt maximaal 5 jaar, conform RTiV artikel 40a sub a.
- De rente van de collegiale lening is niet hoger dan het geldende rentemaximum van WSW, conform RTiV artikel 40a sub b.
- De gebruikte leningsovereenkomst bij een collegiale lening is conform de in RTiV opgenomen modelovereenkomst, conform RTiV artikel 40a sub c.
- Collegiale leningen worden uitsluitend verstrekt uit middelen die zijn ondergebracht in de daeb-tak, conform RTiV artikel 40a sub d.
- Over het verstrekken van collegiale leningen wordt verantwoording afgelegd in het jaarverslag, conform RTiV artikel 40a sub e.

Hierbij verklaart de toegelaten instelling dat zodra een wijziging van het RFBB vanwege een andere reden dan een wijziging in het wettelijk kader aan de orde is, de toegelaten instelling de in dit addendum opgenomen bepalingen overneemt in het aangepaste RFBB. De aangepaste versie is onderworpen aan goedkeuring door de Autoriteit Woningcorporaties.

In te vullen door toegelaten instelling:

Datum akkoord bestuur: 13 december 2017

Datum akkoord RvC: 13 december 2017

Naam contactpersoon: Henk Jan Grobbe

Handtekening:

In te vullen door Autoriteit Woningcorporaties

Gezien voor akkoord Autoriteit Woningcorporaties:

Datum: 14 december 2017

Behandelend inspecteur:

Bijlage A

Lijst van dochtermaatschappijen van WoonFriesland en verbonden ondernemingen waarvan WoonFriesland meer dan de helft van de bestuurders kan benoemen of ontslaan.

- OBM B.V.